

Yrkeshögskolan

OMRÅDESANALYS 2026

Design, formgivning och grafisk teknik

Myndigheten för yrkeshögskolan

Innehållsförteckning

Inledning	3
Innehåll	4
Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar	4
Avstämningar	4
Yrkeshögskolans statistik	5
Myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras	5
Design, formgivning och grafisk teknik	6
Utfall ansökningsomgång YH-program 2025	7
Resultat från genomförda utbildningar inom YH-program	8
Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt	11
Regionalt utbud och regional efterfrågan	25
Myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras	29
Definitioner	30

Inledning

Den här områdesanalysen är ett analysunderlag som visar hur Myndigheten för yrkeshögskolan ser på utbildningarnas resultat och efterfrågan på kompetens samt myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras.

I områdesanalysen presenteras pågående och beviljade utbildningsplatser för yrkeshögskoleutbildning som omfattar minst 100 yrkeshögskolepoäng (YH-program) och för kort yrkeshögskoleutbildning (YH-kurser). För YH-program presenteras resultat per utbildningsinriktning samt arbetsmarknadens efterfrågan på kompetens. Områdesanalysen avslutas med myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras.

Bedömningen bygger på en avvägning av vad som är rimligt att bevilja utifrån en rad faktorer, där de tre främsta är

- det ekonomiska utrymme som myndigheten beräknar ha för att bevilja statsbidrag och särskilda medel för programmen
- dimensionering av redan beviljade platser och pågående utbildningar
- efterfrågan på kompetens.

Det bör understrykas att bedömningen inte alltid motsvarar den faktiska efterfrågan på kompetens. För information om hur en ansökan prövas hänvisas till myndighetens bedömningshandbok som går att begära ut via myndighetens registratur. Myndigheten har begränsade medel och en mängd prioriteringar måste göras mellan samtliga utbildningsinriktningar. Det kan innebära att efterfrågan inte kan matchas med motsvarande antal utbildningsplatser. Andra faktorer kan också göra att det inte är rimligt att genomföra en ökning av en utbildningsinriktning.

Enligt förordningen (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan ska myndigheten analysera arbetsmarknadens behov av utbildningar inom yrkeshögskolan.

Målet med områdesanalysen är att bidra till ökad transparens och tydlighet. Analysen utgör ett stöd för myndighetens handläggare vid bedömning av ansökningar och kan även bidra till omvärldsanalys för andra intressenter.

Innehåll

Strukturen är densamma för samtliga områdesanalyser. Varje områdesanalys innehåller följande information:

- Utfall av årets ansökan och det nya utbildningsutbudet
- Resultat från genomförda utbildningar
- Beskrivning av efterfrågan på 3–5 års sikt
- Regionalt utbud och regional efterfrågan
- Myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras

Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar

Det finns drygt 200 utbildningsinriktningar inom yrkeshögskolan. Till varje utbildningsinriktning hör en SUN-kod som myndigheten har tagit fram genom att utgå från *Svensk utbildningsnomenklatur* (SUN). All statistik som presenteras är uppbyggd efter detta system.

Varje utbildningsinriktning (SUN5) leder till en yrkesroll eller flera närliggande yrkesroller. Det finns också utbildningsinriktningar som kategoriseras som "övriga" utbildningsinriktningar. Dessa SUN-koder kan innehålla både specifika utbildningar för vilka det av någon anledning saknas en dedikerad inriktning, eller mer obestämbara utbildningar som inte passar in i några av de andra SUN-koderna.

Antalet utbildningsinriktningar kan förändras över tid. Myndigheten kan ta bort eller lägga till SUN-koder beroende på arbetsmarknadens utveckling.

Avstämningar

Vid framtagandet av denna områdesanalys har avstämningar skett med berörda branscher eller andra relevanta aktörer som kan ge en samlad bild av efterfrågan på kompetens på nationell och regional nivå, när det har varit möjligt.

Yrkeshögskolans statistik

Det finns mycket statistik om yrkeshögskolan och för den som vill veta mer hänvisas till myh.se och scb.se.

Här presenteras endast en begränsad del och det statistiska underlaget som tas upp är

- statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser per utbildningsinriktning
- examensgrad från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- andel i arbete från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- arbetets överensstämmelse med utbildningen per utbildningsinriktning
- outnyttjade platser per utbildningsinriktning.

Statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser utgör en grund för dimensionering av nya utbildningsplatser. Särskilt relevant att visa är statistik över platser per slutår, för att illustrera vilket utflöde av kompetens som utbildningarna kan bidra med per år om alla beviljade platser utnyttjas.

Statistiken visar också var i landet de beviljade utbildningarna finns. Utbildningar inom yrkeshögskolan ska ha en utifrån arbetslivets behov lämplig regional eller nationell placering, varpå den regionala efterfrågan är en viktig aspekt när nya platser beviljas.

Examensgrad, andel i arbete, arbetets överensstämmelse med utbildningen samt outnyttjade platser är alla olika sätt att mäta utbildningarnas resultat per utbildningsinriktning.

Myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras

Områdesanalysen avslutas med myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras utifrån en samlad analys av arbetsmarknadens behov. Bedömningarna baseras på de underlag och förutsättningar som är kända vid tidpunkten för analysens framtagande. Dessa bedömningar kan dock komma att revideras till följd av förändrade omvärldsfaktorer, myndighetens tillgängliga medel eller inkomna ansökningar.

Design, formgivning och grafisk teknik

Denna områdesanalys omfattar de utbildningsinriktningar inom yrkeshögskolan som leder till yrkesroller inom design, formgivning och grafisk teknik.

Grafisk formgivning, design och copywriting	SUN-KOD 213db
Övriga utbildningar grafisk teknik	SUN-KOD 213cy
Inredningsdesign	SUN-KOD 214ba
Övriga utbildningar inredningsdesign	SUN-KOD 214by
Förpackningsdesign	SUN-KOD 214ca
Övriga utbildningar modedesign	SUN-KOD 214ay

Utfall ansökningsomgång YH-program 2025

Inkomna och beviljade ansökningar.

Utbildningsinriktningar	Ansökningar	Beviljade ansökningar
Grafisk formgivning, design och copywriting	2	1
Övriga utbildningar grafisk teknik	0	-
Inredningsdesign	0	-
Övriga utbildningar inredningsdesign	0	-
Förpackningsdesign	1	1
Övriga utbildningar modedesign	2	1

Källa: MYH.

Pågående och beslutade platser per utbildningsinriktning och slutår.

Utbildningsinriktningar	2026	2027	2028	2029	2030
Grafisk formgivning, design och copywriting	174	123	123	88	35
Övriga utbildningar grafisk teknik		20	20		
Inredningsdesign		60			
Övriga utbildningar inredningsdesign	20	20	20	20	
Förpackningsdesign	30		20	20	20
Övriga utbildningar modedesign	35		20	20	

Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.

Källa: MYH.

Platser som beviljas efter ansökningsomgång 2026 påverkar i huvudsak slutåret 2029 och framåt beroende på utbildningarnas längd. Nya platser kan fyllas på vid varje ansökningsomgång och på så vis byggs utflödet på framåt. Antal platser innebär tillgängliga utbildningsplatser och det är inte säkert att det motsvarar antal personer som examineras.

Utbildningarna mot grafisk formgivning, design och copywriting omfattar mellan 325–410 yrkeshögskolepoäng vilket tar mellan cirka ett och ett halvt och två år att genomföra.

Övriga utbildningar grafisk teknik omfattar 410 yrkeshögskolepoäng vilket tar cirka två år att genomföra.

Utbildningar inom inredningsdesign omfattar 400 yrkeshögskolepoäng vilket tar cirka två år att genomföra. Befintlig utbildning ingår i yrkeshögskolan utan statsbidrag.

Övriga utbildningar inredningsdesign omfattar 400 yrkeshögskolepoäng vilket tar två år att genomföra.

Utbildning inom förpackningsdesign omfattar mellan 400–430 yrkeshögskolepoäng vilket tar cirka två år att genomföra.

Övriga utbildningar modedesign omfattar mellan 200–400 yrkeshögskolepoäng vilket tar mellan ett och två år att genomföra.

Resultat från genomförda utbildningar inom YH-program

Examensgraden de tre senaste slutåren.

Utbildningsinriktningar	2022	2023	2024
Grafisk formgivning, design och copywriting	89 %	89 %	89 %
Övriga utbildningar inredningsdesign	..	74 %	72 %
Förpackningsdesign	75 %	77 %	72 %
Övriga utbildningar modedesign	91 %	100 %	97 %
Totalt för yrkeshögskolan	68 %	68 %	69 %

Prickad cell innebär att uppgiften inte är tillgänglig, för osäker för att anges eller borttagen av sekretesskäl.

Källa: SCB.

Andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen året efter examen (avser examinerade 2024).

		Överensstämmelse arbete – utbildning		
Utbildnings- inriktningar	Andel i arbete, procent	Helt/till största delen, procent	Till viss del, procent	Inte alls, procent
Grafisk formgivning, design och copywriting	68 ± 8	42 ± 11	15 ± 7	43 ± 11
Totalt för yrkeshögskolan	81 ± 1	58 ± 1	25 ± 1	17 ± 1

Felmarginal angiven med 95 procents konfidensintervall.

Källa: SCB.

Andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen året efter examen (avser examinerade 2022–2024 sammanräknat).

		Överensstämmelse arbete – utbildning		
Utbildnings- inriktningar	Andel i arbete, procent	Helt/till största delen, procent	Till viss del, procent	Inte alls, procent
Grafisk formgivning, design och copywriting	72 ± 5	57 ± 6	19 ± 5	24 ± 5
Förpackningsdesign	69 ± 10	33 ± 12	41 ± 12	25 ± 10
Övriga utbildningar modedesign	64 ± 13	..	..	..
Totalt för yrkeshögskolan	85 ± 0	62 ± 0	25 ± 0	13 ± 0

Felmarginal angiven med 95 procents konfidensintervall.

Prickad cell betyder att uppgiften inte är tillgänglig eller inte kan redovisas på grund av statistiksekretess.

Andel outnyttjade platser per startår.

Utbildningsinriktningar	2023	2024	2025
Grafisk formgivning, design och copywriting	0 %	8 %	9 %
Övriga utbildningar grafisk teknik	.	100 %	70 %
Inredningsdesign	.	.	0 %
Övriga utbildningar inredningsdesign	0 %	0 %	0 %
Förpackningsdesign	8 %	33 %	.
Övriga utbildningar modedesign	3 %	14 %	0 %
Totalt för yrkeshögskolan	11 %	10 %	10 %

Prickad cell innebär att uppgiften inte kan förekomma.

Källa: MYH.

Sammanfattande reflektion över resultat från genomförda utbildningar

Examensgraden för grafisk formgivning, design och copywriting, förpackningsdesign, övriga utbildningar modedesign samt övriga utbildningar inredningsdesign ligger i nivå med eller över genomsnittet för yrkeshögskolan. För övriga utbildningar grafisk teknik och inredningsdesign finns inga utbildningar med aktuella slutår, vilket gör att examensgrad inte kan redovisas.

Andelen som arbetar året efter examen och hur väl arbetet matchar utbildningen är lägre än genomsnittet för yrkeshögskolan inom grafisk formgivning, design och copywriting. Andelen som uppger att arbetet inte alls stämmer överens med utbildningen är 43 procent, jämfört med 17 procent i yrkeshögskolan totalt. För övriga utbildningsinriktningar kan resultaten inte redovisas eftersom underlaget saknas eller är för osäkert.

Sammanlagen statistik för 2022–2024 ger ett något fyligare underlag, men resultaten kan fortfarande inte redovisas för övriga utbildningar grafisk teknik, inredningsdesign och övriga utbildningar inredningsdesign. För grafisk formgivning, design och copywriting samt förpackningsdesign ligger både andelen i arbete och matchningen mellan utbildning och arbete under genomsnittet för yrkeshögskolan. För övriga utbildningar modedesign ligger andelen i arbete tydligt under genomsnittet, medan uppgifter om överensstämmelse inte kan redovisas på grund av statistiksekretess.

Utnyttjandet av beviljade utbildningsplatser varierar mellan utbildningsinriktningarna. Inredningsdesign, övriga utbildningar modedesign samt grafisk formgivning, design och copywriting uppvisar en hög nyttjandegrad över yrkeshögskolans genomsnitt, medan övriga utbildningar grafisk teknik och förpackningsdesign har haft återkommande svårigheter att fylla sina platser.

Sammantaget visar resultaten att området präglas av relativt god examensgrad men svagare arbetsmarknadsetablering. Den sammanslagna statistiken för 2022–2024 visar att låga nivåer av andel i arbete och överensstämmelse inte är ett tillfälligt utfall utan ett återkommande mönster över tid för de inriktningar där statistik finns tillgänglig. För flera utbildningsinriktningar saknas resultat helt, vilket försvårar en fullständig analys. Avsaknaden av statistik innebär en osäkerhet som behöver beaktas i bedömningen av området som helhet. Variationer i nyttjandegrad mellan inriktningarna indikerar skillnader i utbildningarnas attraktivitet.

Grafiska företagen framhåller att yrkesrollerna i den grafiska industrin ofta är breda och kombinerade. Nyutexaminerade går därför inte alltid direkt in i en renodlad förpackningsdesignerroll, utan börjar ibland i närliggande roller inom till exempel marknad, projekt eller produktionsnära verksamhet och successivt arbetar sig in mot en mer specialiserad funktion. Enligt Grafiska företagen kan detta bidra till att utbildningarnas utfall initialt ser svagare ut än de i praktiken är. De menar att utbildningarna fungerar som ett viktigt steg in på arbetsmarknaden som annars hade varit svår att nå. Vidare framhåller de området som känsligt för variationer mellan år, eftersom volymerna är små. En utbildning kan ha tillräckligt med sökande ett år, men för få sökande nästkommande år.

Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt

Företag inom design, grafisk form, grafisk teknik, inredning, mode, kommunikation och reklam ingår i de kulturella och kreativa branscherna. Dessa företag bygger sin verksamhet på skapande och kreativa processer, där kreativ yrkeskunskap och kulturell kompetens är centrala resurser. Enligt utredningen *Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher* (SOU 2022:44) finns omkring 130 000 företag i dessa branscher i Sverige, vilket motsvarar ungefär en tiondel av landets företag.

Regeringen bedömer att de kulturella och kreativa branscherna utgör en ny basnäring i Sverige och har därför beslutat om *Strategi för företag i kulturella och kreativa branscher* (Skr. 2023/24:111). Strategin gäller 2024–2033 och syftar till att stärka Sveriges position inom dessa branscher. Ett av sex strategiska mål i strategin handlar om kompetensförsörjning, livslångt lärande och goda villkor i trygghetssystemen. Branscherna uppges vara starkt påverkade av teknikutveckling, digitalisering och AI.

Design är ett brett område som omfattar både yrkespraktiker, kunskapsområden och färdiga resultat. Begreppet används ofta om form och konstruktion hos ett föremål, men avser också den skapande process som leder från idé till färdig produkt, tjänst, process, budskap eller miljö. Det framgår av rapporten *Designbranschen i Sverige* (Form/Design Center, 2025). Rapporten visar också att designområdet har förändrats betydligt under de senaste trettio åren i takt med ny teknik och nya verktyg.

Enligt Sveriges akademikers centralorganisation (Saco) finns det flera olika grenar inom design, till exempel konstnärlig design, kommunikationsrelaterad design och ingenjörrelaterade designyrken. Arbetsgivarna finns i många delar av arbetsmarknaden, från reklam- och

kommunikationsbyråer och modeföretag till it-konsultbolag och industriföretag. För de konstnärliga och kommunikationsrelaterade designyrkena beskrivs arbetsmarknaden som konkurrensutsatt.

Inom yrkeshögskolan finns flera utbildningsinriktningar inom design. Denna analys omfattar inredningsdesign, övriga utbildningar inom inredningsdesign, grafisk formgivning, design och copywriting, förpackningsdesign samt övriga utbildningar modedesign. Utöver detta finns ytterligare utbildningsinriktningar inom design som ingår i andra analyser:

- Övriga utbildningar inom grafisk design och foto behandlas i områdesanalysen *Foto och bildjournalistik*.
- Övriga utbildningar inom industri- och produktdesign behandlas i områdesanalysen *Industri- och produktdesign samt CAD-konstruktion*.
- Speldesign behandlas i områdesanalysen *Spel*.
- Interaktionsdesign behandlas i analysen *It-projektledare, dataanalys och interaktionsdesign*.

Grafisk formgivning, design och copywriting

Inriktningen leder till flera olika yrkesroller inom kommunikationsbranschen. Yrkestitlarna kan variera, till exempel grafisk formgivare, art director, copywriter och digital designer.

Sveriges kommunikatörer beskriver några aktuella yrkesroller kortfattat på sin hemsida:

- Grafiska formgivare utformar grafiska element och material
- Art directors ansvarar för den visuella utformningen av kommunikationsmaterial
- Designer skapar grafiskt eller visuellt material
- Digital designer designar material för digital användning
- Copywriters skapar kreativa och övertygande texter för annonser och marknadsföring

Illustratörcentrum, som är en nationell arbetsmarknadsinfrastruktur som förmedlar uppdrag och skapar kontakt mellan beställare och yrkesverksamma illustratörer och grafiska formgivare, beskriver att grafisk formgivning i allt större utsträckning utövas i digitala format och kräver en bredare teknisk kompetens. Yrkesrollen har breddats och fragmenterats i flera nya titlar, såsom digital designer och motion designer, samtidigt som efterfrågan på kompetens inom rörligt material och digitala gränssnitt ökat. Kärnan i arbetet är dock densamma menar de, att gestalta budskap eller behov till fungerande visuell kommunikation genom färg, form, typografi och olika format som till exempel publikationer, bokomslag, grafiska profiler, annonser, infografik, mallar och rörligt material.

Enligt DIK, fackförbundet för kultur, kommunikation och kreativ sektor, finns yrkesrollerna främst i privat sektor, till exempel på reklambyråer, marknadsavdelningar, medieföretag och företag som tillhandahåller digitala tjänster, samt i viss mån inom offentlig sektor. Illustratörcentrum beskriver samtidigt arbetsmarknaden för grafiska formgivare som bred, med uppdrag inom bland annat förlag, byråer, ideell sektor, företag, turism samt utställningar, arkitektur och evenemang.

Både DIK och Illustratörcentrum lyfter att tidsbegränsade anställningar är vanliga för nyexaminerade. DIK framhåller att det ofta handlar om projektanställningar eller vikariat, och att det främst är personer med längre erfarenhet och uppbyggda kontaktnät som driver företag eller arbetar som konsulter. Illustratörcentrum beskriver att nyexaminerade i ökande grad kombinerar tidsbegränsade anställningar och vikariat med frilansuppdrag, ofta via egenanställningsföretag som till exempel Frilansfinans.

Illustratörcentrum framhåller vidare att arbetsmarknaden i allt högre grad präglas av frilansande och eget företagande, där återkommande kundrelationer, portfolio, nätverk och tid i branschen har stor betydelse för möjligheten att få arbete. De ser utvecklingen som en strukturell utmaning, eftersom dessa "ofrivilliga kombinatorer" riskerar sämre ersättning och osäkrare villkor än personer med anställningsavtal. Illustratörcentrum uppger också att de under 2025 sett en stor ökning av medlemsansökningar, där en växande andel tillhör denna kategori. Det tyder, enligt Illustratörcentrum, på ett tydligt behov av stöd kring frilansande och företagande som i dag inte tillgodoses av utbildningarna.

Det finns flera utbildningsvägar till ovanstående yrkesroller. Universitet och högskolor erbjuder medie- och kommunikationsvetenskapliga utbildningar samt mer nischade program inom design, grafisk design och digital design. Inom konst- och kulturutbildningar finns yrkesförberedande utbildningar till exempel art director, copywriter, grafisk formgivare och reklam. Även folkhögskolor och privata utbildningsanordnare erbjuder utbildningar inom kommunikation, design och reklam.

Rapporten *En brokig kår på gemensam grund*, Svenska Tecknare 2026, visar att gruppen visuella kreatörer är blandad, men att det också finns tydliga gemensamma drag. Kartläggningen omfattar 16 900 grafiska formgivare, designers inom spel och digitala medier samt bildkonstnärer. Gemensamt för grupperna är att de arbetar med visuell kommunikation, ofta har hög utbildningsbakgrund inom konst eller humaniora och i stor utsträckning är verksamma i Stockholm. Samtidigt skiljer sig grupperna åt i fråga om inkomster och villkor på arbetsmarknaden. Designers inom spel och digitala medier framstår som en växande grupp med relativt goda ekonomiska villkor och stark anknytning till större arbetsgivare, medan bildkonstnärer oftare är egenföretagare och har betydligt svagare inkomster. De grafiska formgivarna placerar sig mellan dessa ytterligheter, både när det gäller arbetsformer och ekonomiska villkor.

Enligt DIK är arbetsmarknaden inom kommunikationsbranschen generellt tuff med hög konkurrens om jobben. För grafiska designers är arbetsmarknaden smalare än för traditionella kommunikatörer menar de, vilket bidrar till ännu högre konkurrens. De senaste åren har lågkonjunkturen påverkat arbetsmarknaden och efterfrågan på arbetskraft minskat, framför allt inom den privata sektorn. DIK har därför en försiktigare syn på efterfrågan för ovan nämnda yrken tills man vet hur konjunkturen utvecklar sig, och uppfattar nuvarande dimensionering av antalet utbildningsplatser som hög.

Illustratörcentrum menar att betydelsen av grafisk och audiovisuell kommunikation ökar i ett alltmer visuellt samhälle, vilket gör att efterfrågan på kvalificerad formgivningskompetens består på 3–5 års sikt. Samtidigt förändras innehållet i efterfrågan. De lyfter sju aktuella trender:

- AI förändrar uppdragen – enklare och mer volymbaserade uppdrag minskar, medan behovet av kvalificerat designomdöme och kontextförståelse ökar.
- Bred eller specialiserad kompetens efterfrågas – formgivare behöver antingen kunna arbeta över flera kanaler och format eller ha en tydlig specialistkompetens.
- Rörligt material får ökad betydelse – efterfrågan växer på kompetens inom motion design och visuella uttryck i digitala miljöer.
- Tryck och taktila uttryck får ökat värde – avancerad tryckproduktion, materialkännedom och taktila kvaliteter lyfts fram som växande nischer.
- Ikoner och symbolspråk blir viktigare – behovet ökar av grafisk form i små format, gränssnitt och visuella system.
- Grafisk form i rumsliga miljöer växer – exempelvis inom utställningar, arkitektur och evenemang där form behöver fungera i fysisk skala.
- Beställarsidan utgör en flaskhals – många uppdragsgivare har svårt att formulera vilken kompetens de behöver, vilket ökar behovet av strategisk och rådgivande designkompetens.

Illustratörcentrum anser inte att nuvarande dimensionering är för hög utan menar att yrkeshögskolan kan fylla en viktig funktion genom utbildningar som kombinerar hantverk, designförståelse och tydlig arbetslivsförankring. Särskilt lyfts behov av yrkeskunskap kopplad till exempelvis portfolioarbete, kundförståelse, avtal, prissättning och företagande medan utbildningar med ensidigt fokus på snabbt föränderliga AI-verktyg bedöms som mindre relevanta.

Art director och grafisk formgivare tillhör yrkesgruppen grafisk formgivare med flera (SSYK 2172) enligt standard för svensk yrkesklassificering, SSYK. Enligt SCB:s yrkesregister uppgick antalet anställda i yrkesgruppen 2024 till cirka 7 310 och antalet egna företagare till cirka 1 370. Det kan jämföras med 7 450 anställda och 1 220 egna företagare 2022.

Som en kompletterande indikation på småföretagandets omfattning inom och i anslutning till området lyfter Illustratörcentrum att det 2024 fanns drygt 6 000 små företag inom SNI-koden grafisk form och drygt 9 000 små företag inom reklambyråverksamhet, där de menar att många soloföretagare inom grafisk form också återfinns. Enligt Illustratörcentrum ger detta en mer komplett bild av egenföretagandets omfattning, men SNI-statistiken bör ses som ett kompletterande underlag om företagsstrukturen inom närliggande verksamheter och inte som ett direkt mått på antalet yrkesverksamma grafiska formgivare.

Bland de anställda hade cirka 33 procent en gymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå och cirka 33 procent hade en eftergymnasial utbildning kortare än tre år. Ungefär lika många hade en eftergymnasial utbildning som var tre år eller mer. Sammantaget visar yrkesstatistiken att antalet anställda i yrkesgruppen minskat medan de egna företagarna blivit fler de senaste två

åren, samt att utbildningsnivån är väldigt blandad med ungefär en tredjedel från respektive utbildningsnivå.

Ett sätt att beskriva efterfrågan är att titta på pensionsavgångar. Av de anställda i yrkesgruppen befann sig cirka 670 i åldern 55–59 år. De beräknas börja gå i pension mellan 2030–2034, med ett genomsnitt av cirka 130 personer per år. Utfödet från yrkeshögskolan ligger i genomsnitt på cirka 110 platser per år perioden 2026–2030. Det motsvarar i princip kommande pensionsavgångar för hela yrkesgruppen. Antalet platser säger dock ingenting om det faktiska antalet examinerade eller hur många som faktiskt kommer att arbeta inom yrkesgruppen.

Illustratörcentrum menar att de beräknade pensionsavgångarna ger en viktig signal, men framför att egenföretagare inom grafisk form i hög grad fortsätter att vara yrkesverksamma efter pensionsåldern, ofta i kombination med pensionsuttag och inkomster från upphovsrätt och licenser. Pensionsavgångsdata riskerar därmed att överskatta det faktiska kompetenstappet.

Arbetsförmedlingen skriver i rapporten *Långsiktig yrkesområdesanalys Kultur, media och design 2023* att det råder relativt hög konkurrens om uppdrag och anställningar inom grafisk formgivning. Antalet förvärvsarbetande spås vara relativt konstant alternativt minska något till följd av att AI har potentialen att effektivisera delar av arbetet. Teknikutvecklingen väntas fortsätta att förändra yrket och de digitala verktyg som används.

I juni 2026 skriver Arbetsförmedlingen på hemsidan att det är små möjligheter till arbete för grafiska formgivare nationellt men att efterfrågan väntas öka på fem års sikt.

Copywriter tillhör yrkesgruppen informatörer, kommunikatörer och PR-specialister (SSYK 2432). Enligt yrkesregistret uppgick antalet anställda i yrkesgruppen 2024 till cirka 23 470 och cirka 730 egna företagare. Det kan jämföras med 21 780 anställda och 610 egna företagare 2022. Hur många av dessa som faktiskt arbetar som copywriters går inte att säga.

Bland de anställda 2024 hade cirka 15 procent en gymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå. Cirka 24 procent hade en eftergymnasial utbildning som var kortare än tre år och cirka 60 procent hade en eftergymnasial utbildning som var tre år eller mer. Sammantaget visar statistiken att yrkesgruppen har vuxit mellan 2022–2024 både bland anställda och egna företagare samt att yrkesgruppen har en hög utbildningsnivå främst från universitet och högskola.

Cirka 2 310 av de anställda i yrkesgruppen befann sig i åldern 55–59 år och beräknas börja gå i pension mellan 2030–2034. Det motsvarar i genomsnitt cirka 460 personer per år.

Copywriters ingår i Arbetsförmedlingens yrkesprognos för kommunikatörer och informatörer på hemsidan. I juni 2026 bedömer de att jobbmöjligheterna är medelstora i nuläget och väntas vara oförändrade på fem års sikt.

Enligt SCB:s elektroniska rapport *Regionala trender och prognoser 2025, med sikte på år 2040, nationella bedömningar*, finns det risk för överskott på eftergymnasialt utbildade inom "medieproduktion", dit eftergymnasialt utbildade inom reklam och grafisk formgivning räknas,

under prognosperioden till och med 2040 förutsatt att dagens utbildningsvolymen består. Det hänger samman med lägre pensionsavgångar samt beräknad efterfrågan på arbetskraft.

Under Sacos framtidsutsikter på hemsidan i juni 2026 skriver de att arbetsmarknaden inom kommunikationsområdet präglas av hög konkurrens, och det finns inga tecken på förändring. Som nyexaminerad kan det vara särskilt svårt att få en varaktig och relevant tjänst, och projekt- och visstidsanställningar är vanliga. Detta gäller särskilt för den privata sektorn.

Inredningsdesign och övriga utbildningar inredningsdesign

Inredningsdesigners arbetar med att skapa estetiska inomhusmiljöer för bostäder, kontor, butiker och offentliga utrymmen. De arbetar med färgsättning, möblering, materialval och belysning.

Enligt Trä- och möbelföretagen, som är bransch- och arbetsgivarorganisation inom träförädlingsindustri och möbelindustri, finns arbetsmarknaden främst hos inredningsföretag, möbelföretag och möbelåterförsäljare. Yrkesrollen kan omfatta försäljning och projektledning, men vissa arbetar också som egna företagare. Branschen är främst koncentrerad till södra Sverige, särskilt Småland, Västra Götaland och Stockholm. Efterfrågan är störst i större stadsregioner där kundunderlaget är större.

Inredningsdesigners kan ha väldigt olika utbildningsbakgrund. Grundläggande gymnasieutbildning kan vara det estetiska programmet med inriktning bild och formgivning, hantverksprogrammet eller bygg- och anläggningsprogrammet. Det finns även utbildning inom inredning och design inom folkhögskolan och via ett par privata utbildningsaktörer. På universitet och högskola finns till exempel utbildning till inredningsarkitekt samt inom scenografi. Ett visst utbud av arkitektur- och designutbildningar kan också finnas inom konst- och kulturutbildningar.

Trä- och möbelföretagen bedömer att det finns ett löpande behov av inredningskompetens, men efterfrågan är begränsad. Samtidigt ser organisationen att fler kunder efterfrågar genomtänkta helhetslösningar som förenar estetiska och funktionella kvaliteter, både på konsumentmarknaden och i kommersiella miljöer. Efterfrågan kopplas även till att möbel- och inredningsaktörer allt oftare erbjuder koncept, projektstöd och hjälp att skapa anpassade miljöer, inte bara sälja produkter. En väl utformad inredning lyfts också fram som en hållbarhetsfråga, eftersom den kan minska behovet av framtida utbyten och ombyggnationer.

Inom inredningsdesign är AI ett visualiseringsverktyg som främst kan underlätta idé- och bildframtagning, men ersätter inte mänsklig kompetens uppger Trä- och möbelföretagen. Bedömningar av funktion, användbarhet och hur miljöer fungerar för olika användare kräver erfarenhet och professionell kunskap, anger de.

Det finns begränsat med underlag om efterfrågan för inredningsdesigners. Arbetsförmedlingen saknar bedömning av jobbmöjligheterna för yrket på hemsidan i juni 2026. Detsamma gäller även för de närliggande yrkena inredningsarkitekt och scenograf.

Sveriges akademikers centralorganisation (Saco) skriver på hemsidan att inredningsdesigners kan konkurrera om vissa enklare uppdrag med inredningsarkitekter som utbildas via universiteten. Enligt dem råder det stor konkurrens på arbetsmarknaden för nyexaminerade inredningsarkitekter på fem års sikt. Prognosens osäkerhet uppges vara hög då relativt små

förändringar på marknaden kan få en omedelbar och stor effekt på antalet sysselsatta, men även osäkerhet på grund av omvärldskonjunkturen, inflationen, ränteläget och den ekonomiska politiken. Ytterligare en osäkerhet i prognosen är om digitaliseringen leder till mer konkurrens om kreativa jobb i människors närmiljö. Saco skriver också att efterfrågan på inredningsarkitekter snabbt kan öka om fler kontor byggs om i landet som en följd av ökat distansarbete. Offentliga satsningar kan också ge snabbt genomslag eftersom antalet yrkesverksamma inredningsarkitekter är få. Dessutom pågår en mängd initiativ för att öka takten i omställningen till ett ekologiskt hållbart byggande med en minskad klimat- och miljöpåverkan och en högre grad av återbruk i möbel- och inredningsbranschen.

Trä- och möbelföretagen skiljer mellan YH-utbildade inredningsdesigners och inredningsarkitekter. Bedömningen är att dessa grupper i huvudsak verkar på olika delar av arbetsmarknaden. Inom arkitektområdet ställs krav på arkitektutbildning, medan YH-utbildade inredningsdesigners främst bedöms vara aktuella för företag som efterfrågar kompetens att omsätta idéer till genomförbara lösningar, arbeta nära kund, försäljning och projekt, anpassa förslag till material, produktion, budget och funktion samt bidra i det praktiska genomförandet av inredningsuppdrag. Organisationen lyfter samtidigt att marknaden är segmenterad. I vissa mer prestigedrivna delar av möbel- och inredningsområdet räcker utbildning inte alltid som merit, utan där kan även etablerat renommé och branschkännedom ha stor betydelse.

Inredningsdesigner tillhör yrkesgruppen inredare, dekoratörer och scenografer (SSYK 3432). Enligt SCB:s yrkesregister fanns det cirka 3 300 anställda och 280 egna företagare i yrkesgruppen 2024. Hur många av dessa som specifikt arbetar som inredningsdesigner går inte att säga, men det kan jämföras med cirka 2 600 anställda och 280 egna företagare 2022. De anställda i yrkesgruppen har därmed ökat med cirka 700 personer på två år, medan antalet egna företagare är detsamma. Av de anställda hade knappt 56 procent som högst en gymnasieutbildning. Nästan 23 procent hade en eftergymnasial utbildning kortare än tre år och 19 procent hade en eftergymnasial utbildning på tre år eller mer. Gymnasial utbildning dominerar därmed yrkesgruppen även om det också finns nästan lika många med eftergymnasial utbildning.

Bland de anställda i yrkesgruppen var 244 personer mellan 55–59 år 2024. De beräknas börja gå i pension från och med 2030–2034 med ett genomsnitt på cirka 49 personer per år. Utflödet från utbildningsinriktningarna inredningsdesign och övriga utbildningar inredningsdesign från yrkeshögskolan summerar i dagsläget till ett genomsnitt på 35 platser per år. Det innebär att utflödet understiger de beräknade pensionsavgångarna för hela yrkesgruppen med ett par platser per år. Yrkeshögskolan är dock inte den enda utbildningsformen som bidrar med kompetens till yrkesgruppen.

Den grafiska branschens struktur och utveckling

Grafiska företagen är bransch- och arbetsgivarorganisation för företag inom tryck- och förpackningsindustrin, med cirka 350 medlemsföretag. Industrin kännetecknas av tekniskt avancerade produkter såväl som digital utveckling och hantverkskonst. Branschen utvecklar, producerar, förpackar och distribuerar budskap för hela samhället och trycker allt från undervisningsmaterial, valsedlar, skyltar, reklammaterial till hållbara förpackningar för den gröna omställningen.

Enligt Grafiska företagens hemsida har teknikförändringar påverkat branschen i grunden med nya arbetssätt, flöden, processer, yrken och kompetensbehov. Företag breddar sina verksamheter för att möta ny konkurrens och nya kundbehov. Många grafiska företag erbjuder helhetslösningar som tar hand om kundens samlade behov av kommunikation och information, eller olika tilläggstjänster som lager- och distributionstjänster. På hemsidan beskrivs faserna i det grafiska arbetet.

Fas 1: Idé och koncept – strategiskt och kreativt arbete

Utformning av idé och koncept sköts ofta av marknadsavdelningar eller reklambyråer, men många tryckerier har egna in house-byråer som kan stå för konceptualisering.

Fas 2: Kreativ produktion – bild, text och layout

Andra fasen ansvarar för den grafiska formgivningen av en trycksak, förpackning eller webbplats, och i denna fas formas konceptet till verkliga produkter.

Fas 3: Industriell produktion – prepress, tryck och efterbehandling

I tredje fasen blir idé och koncept en färdig trycksak genom tre steg: förberedelser innan tryckning, tryckning/print samt efterbehandling.

Fas 4: Logistik – distribution

Utskick av den färdiga produkten sköts antingen av tryckeriet själva eller av ett distributionsföretag.

För att möta utvecklingen samt locka studerande behöver yrkesroller som utbildas via yrkeshögskolan en viss bredd, uppger Grafiska företagen.

I Grafiska företagens rapport *Rekryteringsbehov i den grafiska branschen fram till 2028* från 2026, sammanfattas resultaten från organisationens senaste rekryteringsundersökning som gjorts bland medlemmarna. Av rapporten framgår att rekryteringsbehovet de kommande tre åren uppskattas till nära 800 personer fram till 2028, varav 360 tjänstemän och 430 yrkesarbetare (tryckare, efterbehandlare/bokbindare, prepress och generell grafisk kompetens). En stor del av rekryteringsbehovet handlar om ersättningsrekryteringar och efterfrågan domineras av produktionsnära yrken med rekryteringsbehov främst från gymnasiet.

Nedan går områdesanalysen in på utbildningsinriktningarna förpackningsdesign samt övriga utbildningar inom grafisk teknik. Ytterligare en yrkesroll i branschen som utbildas på yrkeshögskolan är förpackningstekniker, som tillhör yrkesgruppen övriga ingenjörer och tekniker (SSYK 3119). Den ingår i områdesanalysen *Industriell produktion*.

Förpackningsdesign

Förpackningsdesign handlar om processen att utforma förpackningar för att skydda produkten, attrahera konsumenter och stärka varumärkets identitet.

Förpackningsdesigners skapar och utvecklar förpackningar för produkter. Arbetsuppgifterna kan exempelvis handla om produktutveckling, kommunikation, grafisk formgivning, design, funktion och konstruktion. Förpackningsdesigners kan arbeta på till exempel reklambyråer, förpackningsföretag, tryckerier eller tillverkningsföretag.

Förpackningar är ett huvudområde i den grafiska branschen där man tillverkar stora papprullar och förpackningar samt viker kartonger. Enligt Grafiska företagen är kompetensen hos en förpackningsdesigner bred med ett visst tekniskt djup. Förpackningsdesigners uppges vara efterfrågade och viktiga för deras medlemsföretag, men kan även arbeta utanför den grafiska industrin.

Förutom yrkeshögskolan saknas eftergymnasiala utbildningar inom grafisk design som specifikt är inriktade mot förpackningar. Det finns generell utbildning inom grafisk form och industridesign på flera högskolor och universitet runt om i landet. Utbildningar i design/grafisk design erbjuds också av flera folkhögskolor samt privata utbildningsanordnare. Även konst- och kulturutbildningar har yrkesförberedande utbildning inom grafisk design.

I regeringens pressmeddelande *Nya EU-regler ska leda till färre och mer hållbara förpackningar*, publicerad 27 februari 2025, framgår att Europas förpackningar och förpackningsavfall behöver bli mer cirkulära. Därför har EU fastställt en ny förordning om förpackningar och förpackningsavfall, Packaging Waste Regulation (PPWR), *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/40 om förpackningar och förpackningsavfall*. Förordningen omfattar hela förpackningens livscykel, från produktdesign till avfallshantering, och ska börja tillämpas från augusti 2026. Syftet är att minska mängden förpackningsavfall, öka återanvändning och materialåtervinning samt ställa högre krav på förpackningars utformning och funktion.

Enligt Grafiska företagen är förpackningar i allt högre grad en del av köppplevelsen och efterfrågan på förpackningsdesign är reell och tydlig, men samtidigt ett relativt smalt område. Enligt branschorganisationen har förpackningssidan gått starkt under en längre period, och flera faktorer talar för ett ökat behov framåt. Särskilt lyfts e-handels fortsatta tillväxt som innebär att fler produkter behöver förpackningar, samt ovan nämnda förordning. Organisationen bedömer att behovet av förpackningsdesign kommer att öka och att utbildning inom förpackningsdesign på yrkeshögskolan därför bör bevaras, men dimensioneras med små volymer. De betonar också att yrkesrollen i praktiken är bred och att etableringen i yrket ofta sker stegvis.

Beroende på yrkets innehåll kan förpackningsdesigners bland annat tillhöra yrkesgruppen grafisk formgivare med flera (SSYK 2172). En genomgång av yrkesgruppen har redan redovisats ovan. En annan relevant yrkesgrupp skulle kunna vara industridesigner (SSYK 2171).

I rapporten *Långsiktig yrkesområdesanalys Kultur, media och design 2023*, skriver Arbetsförmedlingen att industridesigners arbetar med att formge industriellt producerade produkter. Yrket kombinerar det konstnärliga med det tekniska där designern ofta har en gränsöverskridande roll. De finns med från idé till färdig produkt och arbetar med bland annat funktion och användarvänlighet, produktionsmetoder, tillverkningsprocesser samt hållbarhetsfrågor.

Enligt SCB:s yrkesregister fanns det cirka 3 900 anställda industridesigners samt cirka 300 egna företagare 2024. Detta kan jämföras med cirka 3 750 anställda och cirka 240 egna företagare 2022. Hur många av dessa som specifikt arbetar som förpackningsdesigners går inte att säga, men enligt statistiken har yrkesgruppen således ökat med 250 anställda och cirka 60 egna företagare på två år.

Bland de anställda 2024 hade cirka 14 procent en gymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå och 19 procent hade en eftergymnasial utbildning kortare än tre år. Drygt 62 procent hade en eftergymnasial utbildning som var tre år eller mer. Statistiken visar därmed att högskola och universitet är den vanligaste utbildningsvägen för anställda industridesigners och eftergymnasial utbildning mindre än tre år, det vill säga yrkeshögskolenivå, utgör endast en mindre andel.

Av de anställda i yrkesgruppen 2024 befann sig nästan 370 i åldern 55–59 år och beräknas börja gå i pension mellan 2030–2034. Det motsvarar i genomsnitt 74 personer per år. För de egna företagen fanns ingen uppgift om ålder. Utfödet av förpackningsdesigners från yrkeshögskolan snittar på 18 platser de kommande fem åren. Det understiger de beräknade pensionsavgångarna för anställda industridesigners, men yrkeshögskolan är inte heller den främsta utbildningsvägen. Utfödet kan även leda till yrken i närliggande yrkesgrupper.

I rapporten *Långsiktig yrkesområdesanalys Kultur, media och design 2023* skriver Arbetsförmedlingen att konkurrensen om jobb är förhållandevis stor inom industridesign och yrket präglas även av internationell konkurrens. Framöver bedöms antalet förvärvsarbetande kunna öka till följd av att det finns en relativt stor efterfrågan på design- och hållbarhetsperspektiv vid produktutveckling.

I juni 2026 finns ingen bedömning av jobbmöjligheterna för industridesigners på Arbetsförmedlingens hemsida. Likaså saknas bedömning för grafiska formgivare och förpackningsdesigners.

Enligt SCB:s rapport *Regionala trender och prognoser 2025, med sikte på år 2040, nationella bedömningar*, finns det risk för överskott på eftergymnasialt utbildade inom "medieproduktion" under prognosperioden till och med 2040, förutsatt att dagens utbildningsvolym består. Dit räknas eftergymnasialt utbildade inom design, grafisk form och grafisk teknik. Det hänger samman med lägre pensionsavgångar samt beräknad efterfrågan på arbetskraft.

Övriga utbildningar inom grafisk teknik

Inom denna utbildningsinriktning finns utbildning inom tryckteknik. Tryckare är en maskinoperatör inom den grafiska industrin som framställer tidningar, böcker och andra trycksaker.

Grundläggande utbildning till yrket kan ske via ett par riksrekryterande gymnasieskolor. Enligt Arbetsförmedlingen kan gymnasieutbildning vara en bra grund för arbete som tryckare, till exempel det industritekniska programmet, el- och energiprogrammet med inriktning automation eller teknikprogrammet med ett fjärde år. Flera inriktningar på det estetiska programmet kan också vara relevanta.

Enligt Grafiska företagen finns det cirka 700 tryckerier i landet. De är koncentrerade till ett antal kluster med olika inriktningar i de södra och mellersta delarna av landet. Det finns endast ett fåtal tryckerier norr om Gävle. Viss tryckeriverksamhet finns också kvar på större industrier och offentliga institutioner och vissa reklambyråer gör också mindre tryckjobb. Det område som

sysselsätter flest arbetstagare och handlar om traditionellt tryckeriarbete, som exempelvis boktryck, kallas för civiltryck. Området är under expansion då trycktekniken hanterar nya typer av produkter som till exempel "striping", där man klär in stora produkter som bilar i plast, men även sprintar butiksinredning.

Grafiska företagen beskriver att lönsamheten i den grafiska industrin har förbättrats, både i traditionella tryckerier och inom förpackningsområdet. Samtidigt pågår en konsolidering inom den civilgrafiska delen av branschen, där större och medelstora tryckerier går samman. Enligt organisationen drivs utvecklingen både av förändrade marknadsförutsättningar och av svårigheter att rekrytera till vissa funktioner. Större produktionsenheter bedöms därför vara ett sätt att säkra bemanning och kapacitet.

Grafiska företagen bedömer att branschen har ett fortsatt behov av grafiska tekniker och offsettryckare med bred teknisk kompetens. Offsettryck är fortfarande den dominerande tryckmetoden, även om digitalt tryck växer. Enligt organisationen överstiger behovet av teknisk kompetens det som dagens utbildningssystem förmår att tillgodose. De pekar på att det finns få utbildningsmiljöer som kan bygga upp den kompetens som efterfrågas, särskilt för personer utan tidigare yrkesbakgrund. Inflödet från gymnasieskolan beskrivs samtidigt som begränsat. Grafiska företagen framhåller också att den formellt utbildade kompetensbasen är åldrande, vilket förstärker rekryteringsproblemen. Sammantaget bedömer organisationen att behovet av utbildning inom grafisk teknik kvarstår, men att det rör sig om små volymer. De lyfter även fram LIA som en viktig del, eftersom mycket av yrkeskunnandet utvecklas nära produktionen.

När det gäller AI och annan ny teknik beskriver Grafiska företagen att utvecklingen redan påverkar branschen, bland annat genom att AI har integrerats i de programvaror som används. Samtidigt bedöms tekniken i nuläget främst fungera som ett produktivitetshöjande verktyg, snarare än som en ersättning för yrkeskompetens. För att kunna tolka, kvalitetssäkra och använda resultaten i kommersiell produktion krävs fortsatt grundläggande yrkeskunskap. Enligt organisationen förstärker AI därmed behovet av teknisk och yrkesmässig förståelse snarare än minskar det.

Grafiska företagen framhåller också att många i den grafiska industrin arbetar i kvalificerade roller utan formell utbildning inom området, vilket talar för ett behov av fortbildning, inte enbart av grundutbildning enligt organisationen.

Tryckare tillhör yrkesgruppen tryckare enligt SCB:s yrkesregister (SSYK 7322). Enligt yrkesregistret fanns det cirka 3 480 anställda tryckare samt 184 egna företagare 2024. Detta kan jämföras med cirka 3 470 anställda och 99 egna företagare 2022. Enligt statistiken har yrkesgruppen således ökat med 10 anställda och 85 egna företagare på två år.

Bland de anställda 2024 hade cirka 82 procent en gymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå och 14 procent hade en eftergymnasial utbildning kortare än tre år. Drygt 5 procent hade en eftergymnasial utbildning som var tre år eller mer. Statistiken visar därmed att gymnasiet är den övervägande vanligaste utbildningsvägen för anställda tryckare och eftergymnasial utbildning mindre än tre år, det vill säga yrkeshögskolenivå, utgör endast en mindre andel.

Av de anställda i yrkesgruppen 2024 befann sig cirka 330 i åldern 55–59 år och beräknas börja gå i pension mellan 2030–2034. Det motsvarar i genomsnitt 106 personer per år. För de egna företagarna fanns ingen uppgift om ålder. Utflödet av tryckare från yrkeshögskolan ligger för närvarande på 20 platser per år fram till 2027. Det understiger de beräknade pensionsavgångarna för anställda tryckare. Yrkeshögskolan är dock inte den främsta utbildningsvägen för yrkesrollen.

Arbetsförmedlingen saknar en aktuell bedömning av jobbmöjligheterna för tryckare och grafiska tekniker på sin webbplats.

Branschens rekryteringsundersökning bland medlemsföretagen 2026 pekar främst på behov av gymnasial och produktionsnära kompetens fram till 2028.

Övriga utbildningar modedesign

En modedesigner utvecklar kläder, skor, accessoarer, kollektioner och andra textila produkter från idé till färdig vara. Rollen omfattar inte bara formgivning utan även materialval, färgning, uppföljning av kvalitets- och funktionskrav, konsumentförståelse och arbete med leverantörskedjan. Arbetet sker ofta i team med flera kompetenser och utvecklingsprocessen ligger vanligen ett till två år före lansering.

Modedesigners kan arbeta i olika delar av mode- och textilbranschen, till exempel hos modehus, designbyråer, klädföretag och varumärken, på inköps- och produktionsavdelningar, som frilansare eller inom scen-, kostym- och teaterproduktion. Enligt Teko, som främst företräder de mer industrinära delarna av textil- och konfektionsbranschen, är modedesigners oftast anställda i företag snarare än egenföretagare. Branschen omfattar också andra textila produkter än kläder, exempelvis gardiner och klädsalar i kollektivtrafik. Många modedesigners är specialiserade, antingen mot en viss produktkategori eller ett visst material, eller mot särskilda kompetensområden som social eller miljömässig hållbarhet.

Förberedande utbildning till modedesigner finns inom gymnasieskolans yrkesprogram design och sömnadsteknik samt inom det estetiska programmet med inriktning modedesign eller bild- och formgivning. Utbildning inom modedesign finns också på folkhögskola, högskola samt inom konst- och kulturutbildning.

Enligt rapporten *Svenskt mode 2025* av Svensk Handel, kännetecknas modebranschen av en kombination av handel, kreativitet och global konkurrens. Värdekedjan sträcker sig från design och tillverkning till partihandel, butik och e-handel. Branschen har under senare år genomgått en tydlig strukturiromvandling, omsättningen är stor men koncentreras till färre och större företag samtidigt som e-handeln växer och butiksledet minskar. Utvecklingen präglas också av ökad internationalisering och konkurrens, inte minst från lågprisaktörer, parallellt med ett stärkt fokus på varumärke, kvalitet och design. Samtidigt börjar AI påverka hela värdekedjan, även design- och produktutvecklingsprocesser. Second hand-marknaden växer snabbt och hållbarhetsfrågor får ökad betydelse, vilket förändrar förutsättningarna för branschens aktörer.

Hållbarhet och cirkularitet är tydliga trender i textil- och modebranschen. Det framgår bland annat av den nationella plattformen *Textile & Fashion 2030*, som har inrättats på uppdrag av regeringen för att stödja branschens omställning mot mer hållbara och cirkulära arbetssätt. Plattformens inriktning visar att frågor om material, resurseffektivitet, cirkulära affärsmodeller och minskad miljöpåverkan har fått ökad betydelse i branschens utveckling. För modedesigners innebär det att kunskap om hållbarhet, material och cirkulära processer blir allt viktigare.

Enligt Teko påverkas textil- och modebranschen i hög grad av nya EU-krav kopplade till cirkularitet, återvinning, kemikalier, resursanvändning och digitala produktpass. Det förändrar yrkesrollen och ökar behovet av kompetens inom hållbarhet, materialfrågor och omställning.

Mot bakgrund av den pågående omställningen inom textil- och modeområdet förespråkar företrädare för branschen stärkt kompetensförsörjning, mer forskning och ökad samverkan för att möta förändrade kompetensbehov. *Gör Sverige till ett framtidsland för textil*, Borås Tidning 5 april, 2026.

Enligt Teko finns tydliga geografiska koncentrationer av textil- och modebranschen i Boråsregionen och Sjuhärad, Stockholm samt Östersund/Jämtlandsområdet. Där finns verksamheter inom bland annat produktion, huvudkontor, design och produktutveckling. Arbetsstillfällena i Sverige gäller främst design, utveckling och logistik, medan stora delar av produktionen ofta är förlagd till andra länder, främst i Europa eller Asien. Teko uppger att företagen rekryterar både från yrkeshögskolan och från högskola och universitet, beroende på vilken kompetens som efterfrågas. Samtidigt bedömer Teko att det i nuläget finns ett överskott inom yrkesroller kopplade till modedesign. På sikt väntas efterfrågan i högre grad gälla kompetens som kombinerar design med förståelse för hållbarhetskrav, cirkularitet, nya regelverk och förmåga att hantera data i leverantörsledet.

Modedesigner ingår i yrkesgruppen övriga designer och formgivare (SSYK 2179). Enligt SCB:s yrkesregister uppgick antalet anställda i yrkesgruppen till nära 4 000 personer och 274 egna företagare år 2024. Det kan jämföras med cirka 2 800 anställda och 200 egna företagare 2022. Hur många av dessa som specifikt arbetar som modedesigners framgår inte. Bland de anställda 2024 hade 889 personer som högst gymnasial utbildning, 1 040 hade en eftergymnasial utbildning kortare än tre år och 1 722 hade en eftergymnasial utbildning på tre år eller mer. Sammantaget tyder statistiken på att yrkesgruppen växer och att högskola eller universitet är den främsta utbildningsnivån.

Rekryteringsbehovet inom en yrkesroll påverkas bland annat av pensionsavgångar. I yrkesgruppen fanns 287 anställda i åldern 55–59 år. Åldersfördelningen bland egna företagare är inte känd. Om dessa anställda börjar gå i pension under perioden 2030–2034 motsvarar det i genomsnitt cirka 57 pensionsavgångar per år. Samtidigt beräknas utflödet av modedesigners från yrkeshögskolan till i genomsnitt cirka 19 personer per år under 2026–2029. Utflödet från yrkeshögskolan ligger därmed lägre än de beräknade pensionsavgångarna i yrkesgruppen.

I juni 2026 saknas en bedömning av jobbmöjligheterna för mode- och textildesigners på Arbetsförmedlingens hemsida.

Enligt SCB:s rapport *Regionala trender och prognoser 2025. Med sikte på år 2040, nationella bedömningar*, finns det risk för stort överskott på eftergymnasialt utbildade inom konstnärlig utbildning under prognosperioden till och med 2040, om dagens utbildningsvolymerna består. Till denna grupp räknas bland annat personer med eftergymnasial utbildning inom bild- och formkonst, design och konsthantverk. SCB kopplar detta till låga pensionsavgångar och den beräknade efterfrågan på arbetskraft.

YH-kurser

Yrkehögskolans kurser kan vara ett bra verktyg för kompetensutveckling av de som redan är yrkesverksamma.

Inom förpackningsdesign har det beviljats kurser inom hållbarhet, tillgänglighet samt livscykelanalys.

Inom övriga utbildningar modedesign har det beviljats kurser inom cirkulär design.

Det har inte beviljats några kurser med startår 2025–2027 inom grafisk formgivning, design och copywriting, övriga utbildningar grafisk teknik, inredningsdesign eller övriga utbildningar inredningsdesign.

Beviljade platser inom kurser per utbildningsinriktning och startår.

Utbildningsinriktningar	2025	2026	2027
Förpackningsdesign	25	50	25
Övriga utbildningar modedesign	70	50	
Totalsumma	95	100	25

Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.

Källa: MYH.

Illustratörcentrum bedömer att det finns ett behov av kurser för yrkesverksamma inom grafisk formgivning, särskilt inom rörligt material/motion, professionell yrkeskunskap och företagande. Bland annat lyfts behov av kompetensutveckling inom portfolioarbete, prissättning, avtal, förhandling, marknadsföring och företagande. Däremot framhåller de inte AI-specifika kurser som en prioritet, eftersom verktygen förändras snabbt och riskerar att bli inaktuella.

Enligt DIK är det relevant med kurser för yrkesverksamma inom ny teknik samt AI-verktyg för olika roller i kommunikationsbranschen.

Grafiska företagen bedömer att det finns behov av kurser för yrkesverksamma inom både förpackningsdesign och övriga utbildningar inom grafisk teknik. Inom förpackningsdesign beskrivs behovet främst gälla personer i breda och kombinerade yrkesroller eller i närliggande

funktioner, som successivt behöver bygga på sin kompetens. Inom övriga utbildningar grafisk teknik lyfter organisationen framför allt behov av kurser för yrkesverksamma som har lärt sig arbetet praktiskt i produktionen men som saknar formell utbildning. Här bedöms kursbehovet främst avse teoretisk påbyggnad som stärker förståelsen för teknik, systematik och bakomliggande logik, och som gör det möjligt att utvecklas vidare utan att gå en fullständig utbildning. Grafiska företagen framhåller samtidigt att kursernas innehåll bör utformas av relevanta ledningsgrupper och att genomslaget också beror på om kurserna är tillgängliga för yrkesverksamma, kända i branschen och efterfrågas som form för kompetensutveckling.

Teko uppger att företagen i högre grad satsar på att rekrytera snarare än efterfråga kurser för yrkesverksamma.

Regionalt utbud och regional efterfrågan

Myndigheten samlar årligen in information om regionernas kompetensbehov genom formulär som skickas till regionalt utvecklingsansvariga (RUA). Bedömningarna avser behov på 3–5 års sikt. Att en region inte svarar behöver inte betyda att det saknas efterfrågan på kompetens inom en utbildningsinriktning. Det bör ändå nämnas att underlaget inom utbildningsområdet kultur, media och design över lag är tunt och fragmentariskt jämfört med andra utbildningsområden. Det finns ett visst övergripande regionalt underlag, men de specifika bedömningarna och kommentarerna per utbildningsinriktning är få, ojämnt fördelade och koncentrerade till ett mindre antal regioner.

Nedan presenteras regionalt utbud inom YH-program och regional efterfrågan för kompetensbehov per utbildningsinriktning. Varje utbildningsinriktning presenteras i ett avsnitt som inleds med en tabell över det regionala platsutbudet. Därefter följer en sammanfattning av regionernas bedömning av kompetensbehov i den egna regionen. Därutöver kan eventuellt även annan information om regionala behov anges.

Grafisk formgivning, design och copywriting

Utbildningar inom Grafisk formgivning, design och copywriting. Antal platser per region/län och slutår.

Platser med slutår per län	2026	2027	2028	2029	2030
Stockholm	35				
Värmland	70	35	35		
Västra Götaland	69	88	88	88	35

Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.
Källa: MYH.

Fem regioner har lämnat en bedömning för utbildningsinriktningen grafisk formgivning, design och copywriting. Dessa pekar i olika riktningar; region Skåne och Uppsala bedömer överskott med små möjligheter till arbete. Region Västra Götaland och Värmland bedömer balans. Värmland ser en bred användning av kompetensen inom bland annat industri och utbildning, med en balanserad efterfrågan i nuläget men med möjlig ökning på fem års sikt, särskilt när tekniska inslag i yrkesrollen blir viktigare. Blekinge uppger brist utan att vidare kommentera bedömningen.

Illustratörcentrum framför att utbudet av utbildningsplatser i en region inte behöver sammanfalla med den regionala efterfrågan på kompetens. Yrket är till stora delar digitaliserat och lämpar sig väl för distansarbete. Egenföretagare har ofta uppdragsgivare i hela landet och även internationellt, därför spelar det lokala en begränsad roll eftersom kommunikation och leverans övervägande sker på distans.

Övriga utbildningar grafisk teknik

Utbildningar till övriga utbildningar grafisk teknik. Antal platser per region/län och slutår.

Platser med slutår per län	2026	2027	2028	2029	2030
Värmland	20	20			

Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.

Källa: MYH.

Här saknas nästan helt bedömningar från regionerna, men det lilla fritextunderlag som finns pekar mot att grafisk teknik kan vara strategiskt viktig i vissa industrinära miljöer. Region Värmland lyfter generell kompetensbrist i den grafiska industrin, förstärkt av pensionsavgångar och av att erfarna personer går vidare till mer arbetsledande roller.

Inredningsdesign

Utbildningar inom *Inredningsdesign*. Antal platser per region/län och slutår.

Platser med slutår per län	2026	2027	2028	2029	2030
Skåne		60			

Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.

Källa: MYH.

Region Uppsala är den enda region som lämnat en bedömning för denna utbildningsinriktning. De uppger överskott.

Övriga utbildningar inredningsdesign

Utbildningar inom *Övriga utbildningar inredningsdesign*. Antal platser per region/län och slutår.

Platser med slutår per län	2026	2027	2028	2029	2030
Västra Götaland	20	20	20	20	

Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.

Källa: MYH.

Region Västra Götaland är den enda region som lämnat en bedömning för denna utbildningsinriktning. De uppger balans.

Förpackningsdesign

Utbildningar inom *Förpackningsdesign*. Antal platser per region/län och slutår.

Platser med slutår per län	2026	2027	2028	2029	2030
Värmland	30		20	20	20

Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.

Källa: MYH.

Tre regioner har lämnat en bedömning för denna utbildningsinriktning. Region Värmland uppger brist och beskriver växande behov kopplade till hållbarhet, effektivisering och efterfrågan från flera branscher, särskilt livsmedel och pappersindustri. Region Skåne uppger balans och kommenterar vidare att förpackningsdesign kan vara relevant i Skånes livsmedels- och förpackningsrelaterade näringsliv, särskilt kopplat till hållbarhet, materialval, cirkularitet och varumärkes-/produktutveckling. Region Uppsala bedömer överskott, men kommenterar inte bedömningen vidare.

Övriga utbildningar modedesign

Utbildningar till övriga utbildningar modedesign. Antal platser per region/län och slutår.

Platser med slutår per län	2026	2027	2028	2029	2030
Skåne	15				
Västra Götaland	20		20	20	

Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.

Källa: MYH.

Region Västra Götaland bedömer balans men lämnar ingen ytterligare kommentar. De övriga regionerna har inte lämnat något svar.

Regionernas övergripande kompetensbehov inom design, formgivning och grafisk teknik

Flera regioner beskriver området som projektbaserat, konkurrensutsatt och svårbedömt, med små regionala arbetsmarknader. Underlaget är glest och i de flesta regioner saknas explicit bedömning. Där bedömningar och kommentarer finns framträder en begränsad, ojämn och nischad efterfrågan. Inom grafisk industri och förpackningsrelaterade funktioner finns tecken på mer varaktig efterfrågan i enskilda regioner, medan bredare utbildningar inom formgivning och inredning oftare präglas av balans, överskott eller otillräckligt underlag. Designkompetens kombinerad med produktion, teknik, hållbarhet, materialkunskap, digitala tillämpningar eller industriella behov framstår som mer efterfrågad. Regionernas svar ger dock sammantaget ingen bild av någon bred, generell brist inom design, formgivning och grafisk teknik.

Avslutande kommentar om regionala kompetensbehov

Utbildningsplatserna inom området är koncentrerade till ett fåtal län, främst Västra Götaland, Värmland, Skåne och Stockholm. Det sammanfaller delvis med de regioner där det också finns någon form av uttryckt efterfrågan eller bedömning av balans, särskilt inom grafisk teknik, förpackningsdesign och vissa delar av modedesign. Att en region inte svarat behöver inte betyda att det saknas efterfrågan på kompetens inom en utbildningsinriktning, men underlaget är i flera fall alltför svagt för att tydligt kunna vägleda dimensioneringen.

Myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras

Grafisk formgivning, design och copywriting

Utbildningsvolymerna inom grafisk formgivning, design och copywriting minskar kommande år jämfört med tidigare nivåer. Analysen visar att arbetsmarknaden är konkurrensutsatt med svagare arbetsmarknadsutfall och varierande signaler om efterfrågan. Samtidigt finns behov av viss utbildningsvolym som svarar mot förändrade kompetenskrav. Myndigheten bedömer därför att utbildningsinriktningen bör vara fortsatt begränsad och ligga kvar på den lägre nivån i nuläget. Myndigheten bedömer samtidigt att kurser för yrkesverksamma bör öka.

Övriga utbildningar grafisk teknik

Dimensioneringen inom övriga utbildningar grafisk teknik är begränsad. Analysen visar att det funnits svårigheter att fylla befintliga platser. Samtidigt finns ett kvarstående behov av viss teknisk kompetens inom den grafiska industrin då utbildningsvägarna är få och den formellt utbildade kompetensbasen åldras. Myndigheten bedömer därför att dimensioneringen bör bevaras i små volymer. Kurser för yrkesverksamma kan vara relevanta.

Inredningsdesign och övriga utbildningar inredningsdesign

Utbildningsinriktningarna inom inredningsdesign omfattar få platser. Analysen visar att efterfrågan på inredningskompetens är begränsad. Viss efterfrågan finns, men arbetsmarknaden är relativt smal och segmenterad och de regionala underlagen är svaga. Mot denna bakgrund bedömer myndigheten att utbildningsutbudet bör bevaras i små volymer eller minska. Det finns inte någon tydlig efterfrågan om kurser för yrkesverksamma inom inriktningarna i nuläget.

Förpackningsdesign

Utbildningsvolymerna inom förpackningsdesign har minskat det senaste året och sjunker ytterligare kommande år. Utbildningsutbudet är nu mycket begränsat. Analysen visar att det finns en viss efterfrågan på yrkesrollen drivet av hållbarhetsomställning, nya EU-krav och e-handels utveckling. Myndigheten bedömer att utbildningsinriktningens begränsade volymer bör bevaras. Myndigheten bedömer även att det finns ett behov av kurser för yrkesverksamma.

Övriga utbildningar modedesign

Dimensioneringen inom övriga utbildningar modedesign ligger på en låg nivå och minskar ytterligare de kommande åren. Analysen visar att arbetsmarknadens efterfrågan inom modedesign är svag, utbildningsresultaten blandade och det regionala underlaget är tunt. Samtidigt väntas kompetensbehovet inom modedesign förändras snarare än försvinna helt. Myndigheten bedömer att utbildningsinriktningen bör bevaras på en fortsatt låg nivå eller minska. Kurser för yrkesverksamma kan vara relevanta.

Definitioner	
Andel i arbete	De examinerades sysselsättning följs upp årligen via en enkät. Det huvudsakliga syftet är att ta reda på hur stor andel av de examinerade som har ett arbete året efter examen och hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen. Andel i arbete avser examinerade som har uppgett att de har arbete året efter sin examen. Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.
Arbetets överensstämmelse med utbildningen	Arbetets överensstämmelse med utbildningen, för examinerade som uppgett att de har ett arbete året efter sin examen, mäter hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen enligt tre indelningar: helt eller till största delen, till viss del eller inte alls. Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.
Examensgrad	Statistiska centralbyrån (SCB) är ansvarig för officiell statistik om yrkeshögskolan. Den officiella statistiken innehåller bland annat statistik om examinerade och examensgrad. Examensgrad beräknas som andel examinerade av antagna som bedrivit studier på utbildningar som ger examen. Examinerade avser antagna som har uppfyllt alla villkor för examen. Examinerade hänförs till det slutår som en utbildningsomgång har. För examinerade finns en eftersläpning i statistiken på grund av sena kompletteringar. Uppgifter för det senaste referensåret redovisas därför i november.
Konfidensintervall	Eftersom svarsbortfall förekommer är statistiken behäftad med viss osäkerhet. De redovisade procentalen är därför skattningar med ett 95-procentigt konfidensintervall, vilket innebär att det sanna värdet ligger inom ett visst intervall med 95 procents säkerhet. Intervallet skrivs ut bredvid punktskattningen (andelen) med symbolen $\pm$, till exempel 90 ± 2. Det betyder att det sanna värdet, med 95 procents säkerhet ligger mellan 88 och 92 procent (SCB).
Utnyttjade platser	Utnyttjade platser avser summan av inställda platser och outnyttjade platser tre veckor efter start på varje enskild utbildningsomgång.
SUN-inriktningar	Svensk Utbildningsnomenklatur (SUN) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Varje utbildning grupperas efter SUN-inriktning. Den mest aggregerade nivån är en position (en siffra). Den mest detaljerade nivån är fyra positioner (tre siffror och en bokstav). Myndigheten för yrkeshögskolan behöver dock kunna gruppera utbildningarna efter en mer detaljerad indelning än den officiella. Därför har myndigheten gjort en egen utvidgning av SUN genom att skapa en femte position bestående av ytterligare en bokstav. Syftet med den lokala utvidgningen är att komma närmare yrken och yrkesroller.

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan

Box 145

721 05 Västerås

www.myh.se